

vende mig til Regjeringen om Foranstaltninger overfor Agerbruget, vilde jeg være mest tilbøielig til at gaa til Indenrigsministeren, paa hvis Budget Bevillingerne til Landbruget findes. Jeg skal ganske vist gjerne erkjende, at der ogsaa gjennem Finantsministeren, gjennem Koldforholdene, kunde gøres Noget, som jeg dog ikke ser just vilde være særligt i Interesse af Agerbruget, og det er ikke Alt, hvad der blev antydet, som jeg finder heldigt; det er i alt Fald problematisk, hvorvidt man kan komme ad den Vej, og det ærede Medlem erkjendte ogsaa, at Diebliffet maatte ikke var vel valgt til at komme meget dybt ind paa den Slags Reformers, og det vilde have sine vanskelige og betænkelige Sider. Derimod forekommer det mig, at der med Føie kan spørges, om ogsaa det Budget, paa hvilket Landbruget er opført her, nemlig § 19, III, ser ud, som det bør, og om de Bevillinger, som der findes, ogsaa faae en saadan Anvendelse, som man maa ønske, de skulle have. Den første Bevilling, der er Tale om, er: Landvæsenets Fremme i Almindelighed; den bruges til Reiseunderstøttelser og forskjellige Diemed; saavidt jeg veed, findes der paa denne Konto den Understøttelse, der ydes Landhusboldningssekskabet, og om denne ønsker jeg at sige et Par Ord. Der har ganske vist været en Tid, da man ikke her i Salen satte dette Institut ret høit. Jeg tror, at det er drevet over nu; thi d'Her. ville vist have set, at Landhusboldningssekskabet har optaget en hel Del Diemed og forfulgt dem, og gennemført dem, og det saadanne Diemed, som Staten meget passende kunde tage sig af. Landhusboldningssekskabet staar med en tarvelig Understøttelse af 3,200 Kr., og har staaet dermed, jeg tror fra før 1848. Det er meget lidt, naar Staten overhovedet vil understøtte det. Dengang denne Understøttelse blev givet, var der vist et Par Hundrede Medlemmer i Landhusboldningssekskabet, saaledes at det havde et Medlemskontingent af 4,000 Kr. Nu har det et Medlemskontingent af 18,000 Kr. Det viser sig altsaa, at der har været Tilbøielighed til at slutte sig til dette Selskab, og jeg tror, at man gjerne kunde tage under Overveielse, om der dog ikke kunde udrettes Noget ved at støtte dette Selskab noget mere. Dette var der navnlig Grund til at gjøre, naar man ikke vilde være tilbøielig til direkte at gribe ind i Agerbrugets Forhold. Hvis man ikke ønsker at give det en for stor Bevilling til fri Anvendelse, kunde man jo gaa en anden Vej ligeoverfor dette Selskab, man kunde paa Statens Budget optage nogle af de Positioner fra Landhusboldningssekskabets Budget, som ere gamle og anerkjendte. Der er f. Ex. Bevillinger til Konsulenter i forskjellige Retninger, navnlig Meieri og Kvægavl, Bevillingen paa 1,200 Kr. til Færøerne, Island og Grønland; denne kunde overmaade passende gaa over til Staten, idet Selskabet i sin Tid har taget sig af

disse Landsdele, fordi ingen Anden vilde gjøre det. Man kunde ogsaa refundere Selskabet de Udgifter, det har haft ved at sætte Exporten til England i Gang, thi det er dette Selskab, der har gjort det med Dpoffrelse af Tid, Kræfter og Penge. Staten har ikke gjort Andet end at give nogle Love, som bleve paakaldte af Agerbrugerne for at forhindre Udførselen af syge Dyr; jeg tror i det Hele taget, at der er nogen Grund til at give rigeligere paa dette Punkt. — Den næste Post er Præmier for ypperlig Dyrkning af Huslodder og til Understøttelse for Skoler, hvormed der er forbundet Huslodder. Det er en Bevilling, som ganske vist har gjort og kan gjøre sin Nytte; men det er dog et meget stort Spørgsmaal, om Principet for dens Uddeling er rigtigt, og det i mere end i een Retning. Nu gaar man den Vej, at man uddeler i Forhold til Landbosforeningernes Bidrag. Jeg kan godt forstaa, at man netop vil have Landbosforeningerne til at overtage Bedømmelsen, det vil være rigtigt og vist ogsaa nødvendigt. Men jeg tror, at man skulde stille sine Præmier fra Statskassen saaledes, at de bleve uafhængige af, om Landbosforeningerne gav Noget eller ikke. Den nuværende Ordning fører til høist mærkværdige Konsekventer. For at tage to Amt, som nogenlunde ligne hinanden, og som begge ligge paa Sjælland, skal jeg gjøre opmærksom paa, at i 1878—79 har Præstø Amt faaet 2,850 Kr. og Frederiksberg Amt 100 Kr. Af Huse med over et Fdk. Hartkorn, er der i Præstø Amt 5,221, af Huse under et Fdk. Hartkorn 2,360; i Frederiksberg Amt er der 4,535 Huse af første Slags og 3,375 af anden Slags. Forskjellen paa Husenes Antal er altsaa ikke stor, og der er egentlig ingen Grund til at gjøre saa stor Forskjel paa de Bevillinger, der tildeles de forskjellige Amt. Grunden er jo i Birteligheden den Tilfældighed, at der det ene Sted er Landbosforeninger, som ønske at fremme Sagen med Kraft, det andet Sted ikke, og det forekommer mig, at det er urigtigt at lade dette være saa afgjørende. Et andet Amt, Ribe Amt, har kun faaet 200 Kr., der er Husenes Antal ikke saa stort; men det forekommer mig dog mindre rimeligt, at eet Amt faar 2,850 Kr., et andet kun 100 Kr., og der forekommer mig at være Grund til at søge en anden Fordelingsmaade. Men en anden Forandring tror jeg ogsaa vilde være nyttig med Hensyn til selve Uddelingen. Jeg anser det nemlig ingenlunde for rigtigt eller heldigt, at man hvert eneste Aar gennemsøger hvert Amt i Danmark, for at se de ypperligt dyrkede Huslodder. Det er et høist vanskeligt og temmeligt uoverkommeligt Arbejde, og det er heller ikke altid, at man paa eet Aar gjør noget Fremskridt. Hvis man f. Ex. delte Landet i tre Rækker, saaledes at man hvert tredje Aar kom i hvert Amt eller Amtsradskreds — jeg tror, at vi have 21 Amtsradskrede, altsaa 7 Amtsrads-